

Звіт
щодо участі учнів ПТНЗ області в XVI Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика та VI Міжнародному мовно-літературному конкурсі імені Тараса Шевченка у 2015-2016 навчальному році

Кузь Т.Г.,
методист НМЦ ПТО

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 28.09.2015 року №1/9-465 «Про проведення VI Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка», наказу департаменту освіти і науки від 21.01.2015 року «Про підготовку і проведення VI Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка», наказу Міністерства освіти і науки України від 13.03.2008 року №168 «Про затвердження Положення про міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика», листа Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти від 07.12.2015 №835 «Про результати обласного заочного, проведення третього (обласного очного) етапу XVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика у 2015-2016 навчальному році протягом листопада-грудня 2015 та січня 2016 відбулися XVI Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика та VI Міжнародний мовно-літературний конкурс імені Тараса Шевченка.

У першому етапі XVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика взяли участь 50 ПТНЗ (див. додаток), що становить 92.6 % від загальної кількості.

- I курс – 1385 учнів
- II - III курс – 1182 учні

Усього – 2567 учнів.

У другому етапі цього конкурсу журі навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області розглянуло 86 робіт за наданими заявками.

6 переможців другого етапу заявлені на участь у третьому обласному етапі:

- Дніпропетровський регіональний центр професійно-технічної освіти
- Нікопольський центр професійної освіти
- Міжрегіональний центр професійної перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців
- Дніпродзержинське вище професійне училище
- Професійно-технічне училище №81
- Орджонікідзевське професійно-технічне училище

Не надали документи 4 ПТНЗ (ЗДПЛ, СПАЛ, ППЛ, ПТУ-№88), що становить 5.7%. Не прозвітували про конкурс ім. П.Яцика – 3 ПТНЗ (ПТУ-48, ПТУ-71, МПТУ ПТ).

За висновками членів журі, учасники під час виконання конкурсних завдань здебільшого розкривали тему та дотримувались структури письмової творчої роботи. Однак, допускали лексичні, граматичні, пунктуаційні помилки при написанні творів. Не всі учні вміло володіють навичками синтаксичного розбору речень.

Учні I та II курсів не змогли утворити прикметники від географічних назв, вставити, де потрібно, пропущені букви і апостроф. Труднощі виникли при виконанні завдання відредагувати подані речення та записати їх. У творчій письмовій роботі недостатньо продемонстрували своє вміння висловлювати власну думку, робити узагальнення і світоглядні висновки із запропонованої теми. Не всі учні дотрималися певної визначеної схеми під час написання твору-роздум – доконечної вимоги, виконання якої допомагає переконливо довести свою думку, тобто логічна зв'язка всіх елементів структури: аргументи доводять тезу, приклади підтверджують правильність аргументів. Отож, багатьом учням не в достатній мірі вдалося чітко й лаконічно викласти свої думки.

Третій очний обласний етап конкурсу ім. Петра Яцика (другий етап заочний) відбувся за завданнями навчально-методичної лабораторії української мови і літератури інституту 12 грудня 2015. Учасників цього етапу згідно рейтингової таблиці – 6 (лист КЗ «Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» від 29.09.2015 №635)

Результати участі у III (обласному, очному) етапі:

журі обласного (третього очного) етапу, окрім призових, інші місця не визначали. Учні-учасники ПТНЗ в цьому етапі призових місць не посіли.

У першому етапі VI Міжнародного мовно-літературного конкурсу імені Тараса Шевченка взяли участь 44 ПТНЗ (див. додаток), що становить 83.0 % від загальної кількості.

- I курс – 650 учнів
- II - III курс – 687 учнів

Усього – 1337 учнів.

Не взяли участь 9 ПТНЗ (ВПУ-17, ВПУ-55, ДПЗЛ, ДЦПО, ЗДПЛ, ЗПЛ, ТПАЛ, СПАЛ, ПТУ-88).

У другому етапі журі навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області розглянуло 60 робіт за наданими заявками.

Творчі роботи учнів 10 класу (I курс) відзначаються послідовністю викладу тексту, розкриттям теми та основної думки, самостійністю суджень. Разом із тим встановлено, що в роботах вони допустили лексичні та граматичні помилки. Кількість лексичних і граматичних помилок переважає над орфографічними та пунктуаційними. Серед лексичних помилок, допущених учасниками конкурсу, варто зазначити такі: уживання слів у невластивому їм значенні, невиправданий повтор одного й того ж самого слова, уживання росіянізмів.

Разом з тим учні допустили такі граматичні помилки: неправильне утворення слова (словотвірні помилки), помилкове утворення форм слова (порушення морфологічних норм), неправильна побудова речень.

Серед орфографічних помилок – правопис слів з ненаголошеними голосними, написання префіксів при-, пре-, написання прислівників разом, окремо, через дефіс.

У деяких висловлюваннях спостерігалось відхилення від структури твору, добір слів не завжди вдалий, відсутні доречні цитати із творів митця. У складанні віршованої строфи з парним або кільцевим римуванням рядків спостерігається різна кількість складів у рядках та неримовані рядки.

Однак значна кількість робіт характеризується частковою відсутністю інформації, необхідної для розкриття теми та основної думки висловлення. Наявні роботи, що не відповідають обраній темі. Типовими змістовими помилками у творчих роботах учнів є такі: непропорційність частин тексту (вступу, основної частини, висновку), відсутність смислового зв'язку між частинами тексту, непослідовність викладу думок, спотворення та перекручування змісту та сюжету творів Тараса Григоровича Шевченка.

Письмові висловлювання учнів 11 класу (II курс) відрізняються знанням змісту вивчених творів Т. Шевченка, розумінням багатогранності таланту Кобзаря. Однак у них спостерігається поверховість висвітлення теми, бракує єдності стилю, лексики і граматична будова збіднені. Порушено норми милозвучності мови. Учні використовували слова у невластивому значенні, допускали невиправдані повтори.

Журі II (заочного) етапу VI Міжнародного мовно-літературного конкурсу імені Тараса Шевченка визначило 6 переможців, які заявлено на участь у третьому (обласному) етапі:

- Дніпропетровський регіональний центр професійно-технічної освіти, 1 курс;
- Орджонікідзевське професійно-технічне училище, 1 курс;
- Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей, 1 курс;
- Дніпродзержинське вище професійне училище, 2 курс;
- Вище професійне училище -75, 2 курс.

Третій очний обласний етап конкурсу ім. Тараса Шевченка (другий етап заочний) відбувся за завданнями навчально-методичної лабораторії української мови і літератури інституту 12 грудня 2015. Учасників цього етапу згідно рейтингової таблиці – 6, відбір пройшло п'ять (лист КЗ «Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» від 12.01.2016 №8). Робота Дніпродзержинського вищого професійного училища не пройшла рейтинговий відбір у ДОШПО.

До участі у третьому очному етапі, який відбувся на базі ДОШПО з поважних причин не з'явилася учениця Орджонікідзевського професійно-технічного училища (поважна причина). Результати участі:

- Дніпропетровський регіональний центр професійно-технічної освіти – VII місце
- Орджонікідзевське професійно-технічне училище – «н»
- Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей – VIII місце
- Вище професійне училище -75 – X місце

ВИСНОВКИ

Зважаючи на вищевикладене, можна зазначити, що не всі викладачі української мови і літератури приділяють достатньо уваги системному повторенню програмового матеріалу за 5-9 класи шкільного курсу та систематичному виконанню вправ на закріплення й удосконалення практичних навичок.

Допущена значна кількість помилок щодо мовленнєвого оформлення творчого завдання засвідчує низький рівень мовної та мовленнєвої компетенції учнів та недостатню роботу викладачів над їх формуванням.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Донести результати участі учнів ПТНЗ у XVI Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика та VI Міжнародному мовно-літературному конкурсі імені Тараса Шевченка до відома викладачам української мови і літератури на засіданні обласної секції.

Методист НМЦ ПТО. Лютий 2016

2. Забезпечити методичну допомогу в організації та реалізації викладачами систематичної роботи над тими темами, з яких виявили прогалини учні. Особливу увагу приділити тим ПТНЗ, де відсоток якості мовної освіти середній або низький.

Методист НМЦ ПТО, методист навчального закладу.

Протягом лютого-травня 2016

3. Відзначити на засіданні обласної секції викладачів української мови і літератури тих викладачів ПТНЗ, учні яких посіли призові місця на I та II етапах вищевказаних конкурсів.

Методист НМЦ ПТО. Лютий 2016

4. Запланувати у 2016-2017 навчальному році заслухати досвід кращих викладачів щодо роботи з творчою та обдарованою молоддю з підготовки до участі у міських, обласних, Усеукраїнських конкурсах та олімпіадах з української мови і літератури.

Методист НМЦ ПТО. Травень 2016

ВИКЛАДАЧАМ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ ПТНЗ

1. Ознайомитися з результатами участі учнів ПТНЗ у XVI Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика та VI Міжнародному мовно-літературному конкурсі імені Тараса Шевченка та ознайомити з ними учнів-учасників конкурсів, проаналізувати типові недоліки.

Протягом навчального року

2. Організувати системну роботу щодо повторення тих розділів і тем мовознавства, з яких учні виявили свою некомпетентність.

Протягом навчального року

3. Формувати навички щодо виконання творчих робіт, навчити учнів алгоритму написання твору-роздуму, визначення типових помилок під час його написання і рекомендацій щодо їх усунення недоліків у творчій роботі.

Протягом навчального року

4. Змотивувати учнів до різних форм самоосвітньої діяльності в підготовці до участі в конкурсах та олімпіадах.

Протягом навчального року

5. Виявляти творчих учнів та організовувати цілеспрямовану систематичну роботу на уроках і в позаурочний період (додаткові заняття, мовно-літературні гуртки та клуби) з підготовки до участі в конкурсах та олімпіадах.

Протягом навчального року

ДЛЯ УЧНІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

1. Ознайомитися з результатами участі у вищевказаних конкурсах на сайті НМЦ ПТО у Дніпропетровській області та повідомлень викладача української мови і літератури.

2. З'ясувати проблемні мовні теми, типові помилки, допущені під час виконання завдань I, II та III етапів вищевказаних конкурсів та написання творчого завдання.

3. Спланувати разом з викладачем системну роботу над мовними темами, передбаченими чинною програмою.

4. Організувати самоосвітню діяльність з української мови у написанні твору-роздуму.

5. Опанувати навичками визначення типових помилок і рекомендаціями щодо їх усунення.

**Таблиця-звіт щодо участі у I етапі мовного конкурсу
ім. П. Яцика та в I етапі мовно-літературного конкурсу ім.
Т.Шевченка у ПТНЗ області
2015-2016 навчальний рік**

№ з/п	Навчальні заклади	Міжнародний конкурс знавців української мови імені Петра Яцика		Міжнародний мовно-літературний конкурс імені Тараса Шевченка	
		1 курс	2 курс	1 курс	2 курс
	ПТУ-2	1	1	-	5
	ДВПУБ (5)	35	20	4	5
	ПТУ-6	23	30	3	5
	ДЦІТО (11)	47	25	6	8
	ПрПЛ	9	12	18	40
	ВПУ-17	126	181		
	ДРЦІТО (ДНВЦ-2)	123	121	22	28
	ДЦІТОТС (54)	55	49	2	4
	МПТУ ПІТ (53)			3	2
	ВПУ-55	4	4		
	ДПЗЛ (58)	9	18		
	ДЦПО (63)	28	23		
	ДЦПІРК (15)	28	30	24	24
	ДВПУ(22)	40	40	30	30
	ДЦПІРКБА (24)	31	15	2	2
	ДПЛ (26)	14	8	5	4
	ЗДПЛ				
	ПГЛ (40)	57	48	7	9
	ТПГЛ (41)	11	8	5	2
	НЦПО (34)	20	26	7	8
	НПЛ(42)	26	12	5	4
	ЗПЛ (16)	4	6		

	СПЛ (38)	8	7	5	6
	ПТУ-48			30	35
	ОПТУ (50)	14	11	11	5
	МПЛ (68)	17	28	7	6
	ПТУ-71			26	27
	ПАПТУ (72)	Відноситься до ППЛ (Перещепино)			
	ПТУ-74	12	13	6	7
	ВПУ-75			3	3
	МПТУ (76)	57	49	31	22
	ЗДЦПО (77)	17	7	22	31
	ТПАЛ (78)	12	9		
	ПТУ-79	3	3	1	2
	ПТУ-81	1	3	3	2
	СПАЛ(84)				
	АЦППРК (85)	87	85	5	7
	СофПЛ (87)	8	7	6	5
	ПТУ-88				
	ЦАПЛ (89)	3	3	2	3
	ППЛ(92)			4	2
	МЦППВ	41	29	36	28
	ЦППРК-1	26	19	19	21
	КНВЦ	38	42	33	39
	КЦППРКБГ	19	17	21	18
	КПГЕЛ (25)	25	31		
	КПГТЛ	26	23	23	25
	КПГМЛ	23	21	19	17
	КПБЛ	38	42	19	17
	ПЛ (44)	28	26	21	23

	КЦПОММ	37	38	29	27
	КПТМЛ	31	34	29	27
	КЦПОРКТРС	49	43	45	39
	КПЛ	30	26	26	21
	Усього учнів взяло участь у I етапі:	1385	1182	650	687